

Nº 44

1768

~~46~~

Author siue bonus vir; de hac
tamen dissertatione non agendum.

opda

(21)

Disertatio de Curatione Ther-
apeutica Hydrophobiae, iuxta Obser-
bata.

Male fortunatus, denummosque ille,
praedicant sacrae Divitiae, qui estimat
tionem de Disciplina non facit, et edu-
cationem respuit. Sapientem esse
est res tanti momenti, ut si Divitiae
cum ea comparentur, earum venustas
est horridus Divinus. Delitiae opulentiae
fittiae absque laore acquiriti, pruden-
ter sapientiae Leges, praecipue ad esse
in possessionem Apollinae facultatis,
cuius finis vixit incumbitur in pro-
ximi subidium, quando morbi cum
adjuvantur, Dolores agitant, veniunt, e-
iusque Potentiae inveniuntur, faciunt,
ut infructuose vivat Homo: Dives vixit
sapientia deus est, et vixit pede cap-
tus, quia venetipsum vixit, et non in vili

tatem aliorum.

Hoc fuit vera causa, quare sollicitus ego meliorem educationem conquiri in hac Regia Literarum Statuione, cuius meximum Caput, ceterisque propter summi lumen, atque humanitatem, et quod maius est, propter sollicitudinem in subveniendæ naturæ humanæ, quando hæc a morbis est depræssa, sunt summi laudibus, dignitatibusque meximi

Trepidatione non levi fundata, anxi-
tateque ad esse in Medicina procedi-
tum, ut aliis aliquam Opem feram, ante
veram Eruditionem, et animi suavitatem
candidè proferam, quod per spatium quin-
decim annorum in Civitate Caxacensi va-
riis degoris Hydrophobia conceptis impar-
tior, et cum studio Observari, et quod de
hac terribili trini admirationeque stu-
pibili degitudine sentio.

Est igitur Hydro-
phobia, Affectus præter naturam hominem

violenter, ac celeriter fundens, a Ve-
neno quoddam peculiare in corpore
humano genito, vel ab aliquo Ani-
male rabido communicato, cum
vehementi liquidorum omnium
et protervi Aquae, horrore, et averseione.

Causa
externa huius Degenerationis est Ven-
num ab Animale rabido communi-
caturum, non solum per morsum, sed
etiam media Saliva calida, corpori, vel
facie aspersa, et quod mirum est, a
saliva spumosa, iam diu exsiccata: ut
cogitur ex Aureliano Lib. 3. morb. acut.
Historiam de Saturno quoddam referente.
Similem Historiam narrat Aldanus
in Obsevato. Chirurg. Centuria. 1. de qua-
dam Matrona, quae Filium a Saliva
Canni rabidi inquinatum dentibus ab-
cudens post tres Menses perit
Hydrophoba: per Osculationem Ani-
malis, flatidi, media qua saliva, seu

2
altius animalis Rabidi excipiuntur:
per leue etiam vulnusculum ab on-
gibus inflicturn, ut vis Epidermis sit
ofensa nonnulli fuerunt facti Hydro-
phobi, observata docent.

Cassus Carnis, vel
Lactis, Animalis Hydrophobico veneno
infecti, Hydrophobiam parit, ut refert
Fernelius, Palmarius, Petrus Vallius, alii
que' quamprimum: ruci etiam interne
corrumperes, factique valde pernitio-
si hunc formidabilem morbum cau-
dare valent.

12
Venenum Rabidorum
Animalium nunc fortius est, nun
debilius: Si Venenum vit fortius, et
maioris efficacis non solum proce-
ditis modis, sed etiam contactu Carnis,
precipue mollioris, et rarioris Hydro-
phobiam inferre potest: Si vero vit
debilius non solo tactu, immo nec
per ulcus eam inferre solet.

Causa

immediata plane ignoratur: sed
 quae mihi verosimillior videtur, est
 particularis animata verminatio, ut
 ex multis Historiis medicis infertur,
 ut quisque videre potest, praecipue in
 Valerius qui sequentem narrat His-
 toriam. Canis rabidus mulierem
 mordendam invasit, at illa corpo-
 re deprimendo, curavit, ut stolae suae
 moxus acciperent: statim stolam mor-
 dam inquinatamque a cane sibi de-
 traxit, et eam in fune suspensit. Die
 Quarto stolam quærens invenit, et in-
 dit partem stolae, quam Canis mo-
 rderat totam verminibus esse ple-
 nam.

Pars affecta est totum Corpus; pe-
 culianiter vero Vexui Lingibae, Fauces,
 Esophagus, ventriculumque contritu-
 entes, ut ex sequentibus patebit.

Signa in-
 cipientis Hydrophobiae sunt virgillioe

et insomnia terrifica fugiunt Segui à
luce, et familiaritate Amicorum; Insi-
des eunt, uispirant, et solitudinem
amant. Congruuntur de aere in-
clementiore, quamvis sit serenius, et
mitis: Anxietas, et iracundia, imò ra-
tione, appetitus praenatus, grauitas, et
velicatio ventriculi: Oscillationes, et exan-
siones membrorum, brachiorum præ-
cipue, frequens micturitis, et aliquan-
do inuoluntariae effusiones sperma-
ticae; Si interrogetur illis, qua parte
Corporis dolorem sentiunt? intrepide
respondent; Cor, et unum Pecto-
ris nobis dicunt: In confirmata
praedicta augentur impetumata,
acciditque ingens angustia circa
praecordia, respiratio difficilis, et sa-
piora: Pulsus inordinatus in magni-
tudine, et paritate; aliquando Febrix,
sed non acuta, siue plerumque nulla, qu-
amuis valde sit uita lingua.

Oculi rubent, torbet, et iracunde aspici-
unt: Vox rauca: loquendi modus abso-
lutus, ut adstantibus tororem
inducat, quamvis nesciant eorum to-
leſſe Hyſtrophobum: Tremores, et
trepidationes, Anxietates, et combuſio-
nes immanes: Corporis tonitruum
palore, et sudore partium ſuperiorum:
Horror, et aſſeruo liquidorum omni-
um, et potissime Aquæ, ita ut si eis
appropinquaretur, ut eam videant, et ma-
nibus teneant, adhuc augentur ſymp-
tomata, ut ſtrangulari videantur:
lactatio omnis corporis ad Hominum
ingreſſum, tanquam vecum æquam
efferentium: Iracundia tremorosa, at-
que ſaltus ſtomachi, ſi ſonitum, vel
nomen Aquæ audierint: Continua ſpi-
ritio, et ſi valua careant, dentium
ſtridor.

¶ Vehemens, ſed interpolata

3
commotio faucium, et mandibula-
rum cum strepitu, et laboriosa ex-
cretionis glutinosi humoris (hoc est, quod
nostro idiomate Basca nominatur)
et si hoc symptoma valde urgeat,
egros, in furorē inducit, a mente
solent alienari, et tunc indiscrimi-
nati, quod sibi proximum est, Den-
tibus, manibusque dilacerant. Vom-
itus viliosi, et sepe nigricantes, Pul-
sus, et respiratio in tantam pau-
ritatem deveniunt, ut deficere vide-
antur, sudor gelidus, et quampluri-
mi ante mortem, combustionibus,
et maximo studio dentium con-
cipiuntur.

Notandum est, quod Hydro-
phobia, antequam timor Aquae su-
perveniat non habet aliquod essen-
tiale signum, quia nullum ex orbita
propter Aquae timorem, et acerrimam
aliud significat, quam materiam dila-

billiarum, vel perenni moris: nam tri-
 dox Dentium, et inclinatio ad mordem-
 dum essentiale non est; primo, quia
 posterius evenit: secundo, quia non in
 omnibus datur Hydrophobia, ut expe-
 rientia constat: ultimo, quia datur
 in omnibus (inquitur aliis) exoranti-
 bus Hydrophobia non tentatis, ut acie
 re solet, Mania, aut delirio melan-
 colico laborantibus: Etque putandum
 in rigore loquendo, nullum proprie
 apelari Hydrophobicum, nisi liquida
 splendida, retern, et precipue Aquam
 cum aversione, et horrore peremerat;
 hoc solo signo cognoscitur, et ab aliis af-
 fectionibus distinguitur.

Si quando Hydro-
 phobia timetur ob contagium ab Anima-
 li rabido susceptum, ei diligenter ovi-
 natus praecaveri, et multoties sanari,
 solet: Si vero iam Aquae timor, et aversio
 obideant, desperata res est, ut velut Mita-

cultum sit morbis molentiam epigore
Aquam enim timentes, colestime in-
tra tentium, aut quattuor diem mo-
runtur: hoc ex antiquorum observa-
tione, et lectione colligitur. Medici qui
clapso, et presenti seculo scripserunt,
dicunt, non posse dici absolute, quod
nullus Aquam patientium, unquam
sanatus fuerit: sed contraxe simul
raro hanc felicitatem contingere.

Confusio
ab Scripторibus nostris proponitur Sty-
drophobice theoria: sed adhuc confusio,
et diffidentia plena in illi curatione
invenimus: Commiseratione dignum
est, lamentabili, et pœceps modus
migrandi e vita horum degrotantium,
sed adhuc magis venibile, et detestabile
est mixandorum horum communis
derelictio, non solum Parentum, et ami-
corum, sed etiam Mediorum profero-
rum, non alia causa, quam conta-

qui male' propheta formidat, et sume
in curatione huius morbi diffidentia,
utendo ad legendam suam turpem inex-
niam textu aliquo medico, et ut plurimum
Sistere illo, qui in suo prognostico dehydro-
phobia, plane dicit: Unum autem mor-
bi scilicet prognosticon restat: nem-
pe ex his, qui hoc vitium verserunt,
neminem curatum esse.

Infructuo-
sum, atque injucundum mihi videtur
de curatione regulari, tam Prophylacti-
ca, quam Therapeutica in presenti age-
re; Primo, quia de ambabus multa a
bonis Viris sunt scripta: Secundo, quia
nullum fidedignum Antidotum ad ut-
ramque in scriptis invenitur: et
ultimo, quia tantum profexse de-
ves, quod nuda de curatione hu-
ius morbi, quando Aquae timor,
et aversio iam adert, in sequenti

būs Corporis observari.

6P

Primus Ho-

mo quadraginta et septem anno-
rum, Peribique appellatione ig-
nominiosa notus, callidi, et sicci tem-
peramenti, mihi in suam medelam
advocavit, quia node antecedenti val-
de laevior exat. Primo aspectu
vidi eum in lecto recubum, tunc, ac di-
ficile suspirantem, aridus spuentem,
membra omnia, precipue Brachia,
frequenter extendentem, animum valde,
ac torpe aspicientem. Interrogatus a
me, qua parte Corporis dolorem sentie-
bat, ^{p^e}preponē, et cum furore respondebat
imūm Pectoris, totumque Cor mihi
discerpunt.

Ad horum Symptomatum
praesentiam, tunc in suspicionem ducti
Pleuritiae legitima Hominem laborare

4
timidus aliquantulum Cerevisiamque
Pulverem verum alexandri cum pa-
rum recedentem ab statu naturali
inveni: Sanguinem viscum, et albam
terrigi, totum Pectus, Ventruculum, ac
Hypocondriam manibus palpari, et notabile
quid in his partibus non inveni: At vero
cum febre cerneret, nec tussim adhuc le-
vem haberet & Hydrophobia suspicavi:
quare uxori suae poculum aquae ple-
num mihi trahendum rogavi: Statim
Egredere, ac inacunde aspiciens, Aquam
non nolo, bibere non nolo dixit: Ad Secum
uxor poculum accedens, rogatuque ab
ea, ut biberet, omnia symptomata adeo
augebantur, ut strangulari videretur,
cum ventrum stridore, magnaque Sut-
turi commotione: Ullius supercilliorum,
et sinu pectus Pili exigebantur, magna,
ac rauca voce oranti: Nihil michi offera-
tur, quia me mori pro certo scio.

Iudexens ego, si villo tempore a' Carre,
vel felle mortuus fuerat; Quingue sunt
Dies respondit, quod Paxuula Canis
familiaris, ac Domestica, ludens cum
ea, ut de consuetudine habebam, in na-
si Orbiculo, labroque superne me le-
viter monuit, tam parvam Cicatri-
cem in Naso indicens, ut vix Dolorem per-
ciperem: fugit Canis, et adhuc non ex
in Domum reuerſus: atvero in presenti
de Labro, et Naso bene me habes.

Publica-
ta Proxi, et adstantibus Hydrophobia, ac
celerem uocem praedicens, statim e
Brachio fuit missus sanguis ad ℥vi.
et Volum ex ℥ij. Theriac. mag. cum ℥i. Be-
zoard. Anim. audacter deuorauit. Sarr-
gui post quatuor horas in eadem qu-
antitate ex altero Brachio fuit detrac-
tus, et Volum praescriptum iterum cum
nausea, et labore deglutit: Cum a' proe-
dictis nullum leuamen Obseruarem, sed
potius omnia Symptomata exaceruari

videre, vicinitatem mortis misero
exortanti explanari: ac ille sacramental
petens, penitentie tantum fuit conseru-
quia cum Nausea, et stridore Dentium con-
tinuo spuebat: redue Parrochus hoc sanc-
tum Opus perficeret, manus, et Pedes regio-
ni, annuentis, fido recti fuerunt legati,
et a Parrocho cum aliis precautioni-
bus ob metum Contagii fuit conseruatus.

¶ *Thesop*
In Vesperam Die non tantum aspec-
tum a quo, sed neque nomen eius, am-
phoræ, Uræi, vel vasis sustinere non
poterat: ab aere per parvam ^{F.} Fene-
stram, vel Cubiculi Ostium ingressu tan-
topere cruciabatur, ut per Deum Om-
nipotentem prececeretur, quod Ostium,
et Feneſtra opilarentur.

¶ Paulo ante me-
diciam Noctem, cum de Nauſea fre-
quenti, ac valde laboriosa conquere-
tur, omniaque ſymptomata altiora
essent, ſequentem pill. propinari: Fart.
emet. ꝑx. VIII. Oximel. ſcilic. ꝑ. S. nihil

vorruit, nec per inferiora defecit: ali-
mentum nullum, nec Potum sumere
potuit, propter parum Jusculi, et Catu-
tampanis paucis vino unioctam.

Die
vequenti totus iam corbulus iacebat
cum sudore gelido, et spumosa de ore
ejiciendo, sine Febre, et delirio hora
nona ante illuxidiam post acceptam
sanctam Extremam Unctionem, corpo-
ris vinculi exolutus est.

Epistola
Francisci

Albaxer vexagenarius in Oppido vi-
cino pro executore commissus, ibique male
se habens in Domum suam laboriose
reversus est; illico cum intrassi, et pro-
culdubio, quamvis suspitio contagii non
adexat, equum esse Hydrophobum pro
testimonio dici; quia torbe aspiciebat,
oculi eius rubebant valde, pilli capitis,
et superciliorum exorti erant: voce mag-
na, et horrida conquerebatur cum Inu-
sea continua multa flava, viridia, et aliqu-
ando nigra frequenter vomebat, dentes fixi-

cando in fine vomitionis, et prebato
 assidue: Pectus, et facies. frigido sudore
 maderant. tantusque erat Sapor, et in-
 quietudo Egotantis, ut adstantes omnes
 essent metu percussi. Aquam ei offeren-
 dam impetravi, et non tantum eam
 bibere potuit, sed ad eius accessum mag-
 nospere combelebatur: vomendo, Sanguinem
 coeundo, ac Dentes stridendo, et lectu-
 lo se ejicere tentabat. Non sine pauore
 a Parentibus, et vicinis vinctus fuit
 hic miserandus, ut post largam, ac
 repetitam sanguinis missionem peccato-
 rum maculas per confessionem elue-
 ret. Poum ex gr. V. Laud. Opiat. cum ℥ss.
 Theriac. may. bene hœntavit, et jucu-
 lum cum viello Ovi auidè sumpsit:
 Media Nocte iterum Poum præscriptum
 multum exomnis deglutivit: quiescere, nec
 parum potuit: Sequenti Diei hora sep-
 tima matutina absque febre, siti, et deli-
 rio, gelido cum Sudore, et ex Ore sputum

refluens animam efflavit.

Nulli enim Virgine
Quadragesima scilicet somnientia in nu-
da Suxa unguis improbit: Transactis
tam sexaginta Diebus, male se habere
cepit: conquebatur de operatione Pec-
toris: anxie suspirabat: frequenter, et
cum ardore lotium reddebat: assidue
spuebat: Interdum parum vomebat: tor-
te aspiciebat: Pulvis parvus erat, et equa-
vis, nullumque Dolorem in Suxa sentie-
bat: Quando ei Aqua offerbatur, con-
tremebat valde: sed a me impulsam par-
vam quantitatem, magna cum moles-
tia, et horrore hauribat, et ab ingressu
Aeris summo perire combelebatur.

Hydropho-
ra confirmata sanguinem ex Fallo
mixere iussi: at ℥ij tantum misce pre-
re, quia a sonitu Aquæ, et Petri ablutio-
ne in Liporiniam incidit: Sub forma Pil-
ull. ℥ij mercur. Dulc. postea propinavi: quin-
que vel sex horum præteritis; quia suffoca-

tionis periculum imminerebat: Sanguis
ex brachio ad ℥viij. fuit detractus.
sequentique die ante solis ortum Vo-
lum ex ℥ij. Mercur. Dulc. et ℥j. Extract.
Elebor. nigra. sumpsit; multa flava
ac viridia vomuit, et febricula iam illam
tenebat. Iusculum cum magna Ventri-
culi subversione, interdumque cum mag-
na Dentium stidore toto nocturno decur-
su deglutivit: At vero aquam secundo
hoc die bibere iam non poterat, et
symptomata omnia altiora exant.
Extractum Elebori non iterari, quia
per superiora, et inferiora multa Viri-
dia, ac nigricantia deponebat. Sanguis
spe deturbatus, sequentem Opiatam
sumendam per intervala praecipit:
Mercur. Pipinel. pulverat. ℥ss. Mercur.
Dulc. ℥ss. Symp. ment. q. s. nullam
secretionem per Glandulas, ac du-
ctus salivales fuit; postero die, ho-
ra quarta verpertina combulla, et

cum frigido sudore vitam effluit.

Gravi
me affecit solitudine Laboriosa uero
tuum horum Experimentum: sed adhuc
in maiorem me aduenit diffidentia
tam veterum, quam recentiorum S-
criptorum de uiuendo noto anti-
doto ad hoc Arcanum accedens, qu-
ando iam adert aqua horum, et for-
mido profligandum: Qua ratione
ego per aliquos Dies toto animo ad
medela Hydrophobie cogitans, ut si
in posterum mea iam afflicta fortu-
na aliquem Hydrophobum ante ocu-
los poneret, cum multa bona in an-
tiqui scriptoribus, de Murica, et Plan-
ta Nicotiana legissem, et inter ho-
rum singulares uirtutes, quod am-
boe sint antidota ad uenerum ali-
quorum Animalium, Corpori hu-
mano communicatum, deuellendum

6
Nicotianam delegi, quia de ea ad rem
confidentia, seuerius lecturus eram.

Succus ^{Tu} Soluorum eius cum Saccato
coctus, et depuratus, pauca quantita-
te sumptus, latus, et Iuxta ventris
lineas expellit: Umbilico tamen etiam
imponendum folium Iuxta, et alius
deinde Olivace eluendus. Penem, et
Foxico perniciosissimo, quo Canibales
suas sagittas illinunt sibi nonne
li multi abhinc Annis sunt exper-
ti. Foxica autem vires infundere hac
ratione veniunt Otyspani. Conigit,
ut quidam Canibales in eius Cim-
bis a Domino Joanne de Porta dui-
te nauigarent Indorum, atque Oty-
panorum, si quos reperissent, telis
suis conficiendorum causa. Cani-
bales eo appellentes Indos, et Oty-
panos nonnullos conficiunt, plerosque
autem vulnerant: cum vero sublimato

conuenienter a quoddam Indo edocti sunt
ut cruccum expreſſum ſaraceni ſui vul-
neribus imponerent, et deinde ipſa
Folia trita: ſedatiſſime illico dolores,
et ea ſymptomata, quae huiusmodi
Venena ſubſequi ſolent: Venenum eni-
peratum fuit, Vulnera deinde curata;
Ob hanc cauſam foliis huius Plantae
aduſus Venena orti ceptum eſt. Pre-
tertempore illo Rex ipſe Catholicus vi-
res cui experiri uolens canis uul-
nus in gutture inſuſcipi perſiſit, et fori-
co qua venatores utuntur illi, et
pauiſ' poſt foliorum Nicotianae ſuc-
cum ſati copioſe irrorari, et ipſa
folia trita ſupra Vulnera ligari. Ca-
nis liberatus eſt, non ſine omnium
admiratione: Eodem modo venena-
tis peſtiferique Carbunculis impoſi-
ta Crucca inducunt, deinde curatio-
nem adferunt: ad utrum uoxor quae i-
rulentorum Animalium praeeſent
ſunt remedium, et alia.

6

Quattuor circiter Annis elapsis ab
ultima ex Observationibus relatis, Duo
Hydrophobi me in solitudinem ad-
duxerunt. Primus Stomacho sexagena-
rius calidi, et Ricci temperamenti,
propter suspicionem contagii media
Nocte Hydrophobia correptus, ita male
se habebat.

Videns in Deco de Dolore Pectoris
et Cordis lamentabatur, torpe' aspiciebat,
et Oculi valde' rubebant: fixa mentem Pri-
mam fundebat, cum Nausea multum
premebat, multa flava, ac pituitosa, cum
crepitu, et Dentium stridore vomebat:
magnopere Corpus, et precipue Brachia
protendebat, Collum, et Facies dumtaxat
rudore mdebant; horror, et aversio ad
aspectum, et nomen Aquae, sed inritus
ad urbundum supercilionum, ac Capiti
Pilli eius erigebantur, cum nau-
sea, et veluti vere extragulando, aqua
cum in Ore aliquando iumebat, et pa-
rum prorsus, et cum magno saurore
deglutiebat: Meticulosus dicens, quare si-

tenis Cgo Aquam bibere non possum?

Isti, aliisque Symptommatibus confir-
mata, (meo videri) Hydrophobia, sangui-
nem ex alterutro Brachio mitere
iussi, et decoctum sequens bibendum
decevi: Fol. Nicotian. vicor. vulgo Ciga-
nos de Sevilla, quia Nicotiana sub
aliam formam non aderat ꝯ^{ij} Rutæ, et
Absinth. ꝯ^{ij} fiat omnium decoctio
in Lib. ꝯ^{ij} Ag. usque ad consumpt. mediet,
et fortè exproensione collectur. Omne de-
coctum per spatium septem hora-
rum auidè sumptit; et Deo favente
Symptommata Omnia mollescere cepe-
runt: Iterum, atque iterum reiteratum
fuit per trium Dierum spatium hoc
mihi mirabile decoctum; medio quo
propter Quam manifestam, symptho-
mata omnia omnino evanuerunt,
eger perfecte intra paucos Dies convalescit,
et post Quatuor Annos ab hoc adventu

Cuentu vitam incolumen agit.

Uiventi viginti et quatuor annorum in eadem Civitate Anaxionis gratia valens, ut falso ab infirma Plebe creditur, cum parvis oculam salutationem, vulnus a rubido Came inflectum malaki supisset, post septem dies factus Hydrophobicus, viriphthomata hoc eum cruciabant.

Dolor Pectoris, Anxietas, frequens spiritus, Nausea, et Vomitus praxini: extensiones Membrorum: torbe' aspicienda et exant Oculi crocci, pulvis parvi, et celeres, febri miti, sitisque nulla, horrox, et avernus aque, ad cuius aspectum contremebat, stridebant Dentes, et Nalli Capitis, et supercilliorum inhorrescebant: inuitus ad bibendum, velut strangulanda quam deglutiebat, et Virram ardore fundebat aridus.

Cum hoc omnia Hydrophobiam inciprem, manifestamque facerent

Sanguinem e Brachio ad 3 Nili. mē-
tendam dextrui, et deuoctum folior. Ni-
cotian. sub eadem forma praescripta
per quatuor dies ei per interualla
bibendum iussi: nihil praeter ritus
huius egrotanti praescripti; medicis qui-
bus virgithormata omnia fuerunt
diruta perfecte intra decem dies
combaliuit, et adhuc bona valetudine
fruitur.

Omnia haec fideliter relata
sunt, quae veri de Curatione The-
rapeutica Hydrophobiae rationali
viri observavi. De Prophylactica vero
aliquid experientia notum memo-
rare non possum: atvero si im-
petum res, et oarsio tulerit, maio-
rem fiduciam in Succo Nicotianae
vulnere apposito, et intra per aliquos
Dies exhibitio reponant, quam in
decanato ab Avicem: aliique poste-
rioribus specificis Cantharidarum
aliique quam proximis in Sibiria ali-

commendatus.

Unum tantum mihi dolet in
praesenti, scilicet non posse pro a-
cto asserere Nicotianam esse Anti-
dotum specificum ad actualem Hy-
drophobiam delendam: primo, quia
ad confirmationem praedicti Antidoti
exempla Duo non sufficiunt: Scum
do, quia nemo ex doctantibus igno-
rat Analogiam magnam, et simi-
litudinem inter nonnullos morbos
inveniri, quare pro nume dicere
non audeo, Venerum Hydrophobicum
certum, determinatumque Antidotum
habere. Optarem quod hic meus Labor
confirmationem non amitteret, et
ut in posterum aliqui salutis pu-
blicae tutores hoc opus accensus
suis observationibus abolerant. Ego
autem, quia vita brevis, et medicina
filia temporis est, de ambiguitate solven-
da non sine animi commotione spe decido.

M.DC C.LXVIII.

Fr. Manuel Bayo